

במדינה

פרשת כפר קאסם

עושים סולחה

עשרות גברים חובשי כפיות וגשים עטרי פות צעפים מילאו את מסדרון ועדת משרד הבטחון לקביעת אחוזי הנכות. איש איש, לפי תורה, הם נכנסו לחדר הוועדה, יצאו ממנו כשטופס בידיהם. היו אלה פצועי תקי רית הדמים, שאירעה ביום הכרות מבצע סיני, במבואות הכפר הערבי כפרקאסם.

אחד המהמים לתורם היה בדיר איסמעיל, 21. במסח היריות שנורו על קבוצת היר פועלים, שחזרה באותו ערב לכפרם, נמצא גם הוא. כדורי הרובה ותת-המקלע שפגעו בו השאירוהו נכה. רגלו של בדיר נקטעה עד לברך, ואוזנו האחת התחרשה. הוועדה אישרה לו 50 אחוז נכות, הורתה לשלם לו 4270 ל"י פיצויים. הסכום היה נמוך בהרבה ממה שבתי-משפט אזרחיים נוהגים להעניק לנפגעים במצבו של בדיר, אך בעיני הפלח המרוד נראה הסכום כאגדי.

השבוע היו במצבו של בדיר גם 47 משפחות קרבנות הרצח. ועדת אנשי-ציבור, חסרת כל מינוי חוקי, שנקראה מטעם ראש עיריית פתח-תקחה פנחס רשיש, פסקה פיצויים שהים בסך 5000 ל"י לכל משפחה שכולה. משרד הבטחון מיהר להודיע כי הוא סומך את ידו על החלטותיה, ישלם את הסכומים שקבעה.

הוועדה לא הוקמה. הממשלה החלה לספל בפיצויים לנפגעים שבועות אחדים אחרי ליל הדמים. "ברור שאין בכוח שום כסף לפצות על חייהם של האנשים", הכי ריז דוד בן-גוריון בישיבת הכנסת. הנפגעים קיבלו את דבריו כפשוטם. הם פנו באמצעות האיגוד היהודי הערבי, אחד היסודיים של מפ"ם, אל עורכי-הדין חנן רובין ושניאור זקהיים, חתמו על יפוי-כוח לפעול בשמם.

כאן החל נתיב היסורים של פרשת הי פיצויים לנפגעים. היועץ המשפטי לממשלה, חיים כהן, הודיע לפרקליטים כי בדעתו למנות ועדה, בראשות שופט מחוזי, לקביעת גובה הפיצויים. הפרקליטים הודיעו על הסכמתם, רצו לחסוך בפרוצדורה זו את זמן הדיון הממושך בבית-המשפט ואת אגרת התביעה כאחד.

הוועדה הממשלתית לא התכנסה מעולם. "הקמת הוועדה נתקלה בסרוב משרד הבטחון למנות את נציגו", הסביר היועץ המשפטי במכתבו לעורך-הדין חנן רובין, סגן יושב-ראש הכנסת מטעם מפ"ם. התשובה הגיעה שנה לאחר הרצח. קדמו לה שורה ארוכה של מכתבים מלאי הבטחות. הפרקליטים התכנסו לישיבת חרום.

זקן השומרים מתערב. תשובת היועץ המשפטי היתה מובנת יותר, אילו ידעו בינתיים עורכי-הדין מה מבשל להם משרד הבטחון בפתח-תקחה. זקן השומרים אברהם שפירא מונה עלידי רשיש לחסל את הפרשה, לערוך "סולחה" בכפר. הפרקליטים, להם נודע הדבר מן העתונות, היו הירו את רשיש: "אנחנו בעלי יפוי-כוח היחידים לספל בענינם של הנפגעים." רשיש לא שלם לב לאוהרה. מאחוריו עמדו כוחות חוקים יותר: משרד הבטחון.

"הקצינים של הממשל הצבאי הלכו מבית לבית בכפר, והפחיתו את האנשים. הבן שלכם לא יקבל עבודה, לא תקבלו רישיון, הם אמרו. האנשים חתמו מפתח. היו כאלה שחתמו בשם מי שהוא אחר, בטביעת-אצבע." סיפר אחד הנפגעים, בן-שכול, לעתונאים שנקראו עלידי האיגוד היהודי-ערבי.

רשיש ושפירא המשיכו בשלהם. השבוע הם עורכים "סולחה" בכפר, למרות שמשי-פחות הנפגעים מסרבות ליטול בה חלק. "אנחנו ושלם. נביא אפילו זקנות לבשל את הבשר", הבטיח שפירא לתושבי הכפר.

"למשפחות מגיעים סכומים גדולים בהרבה. זהו צעד שרירותי לפסוק סכום שהה לכל משפחה או לכל נפגע. צריך להתחשב בגיל, בכוסר העבודה, במספר הנחמכים ובגורמים דומים", הסביר עורך-הדין זקהיים, במחתמו נגד החלטותיה של הוועדה ונגד הודעתו של משרד הבטחון כי יסעל לפיהן.

דעתו של היועץ המשפטי על העחל הנעשה, בניגוד להבטחותיו התניגות: "הדרך פתוחה לפניכם אל בית-המשפט." הוא שכתב באותו יום, כי יתכן מאד שהמושל הצבאי עלול גם לא לתת רישיון יציאה מ-הכפר לאלה המתושבים שיבחרו באמת בבית-המשפט כדי לזכות במגיע להם על פי חוקי המדינה, ולא על פי חוקיהם של בני-גיה, רשיש ושפירא.

הוא צעיר
ואתלטי...
בעבודה וכן
בספורט הוא
תופס מקום ראשון

מובן מאליהו:

נלסון הוא מעשן!

יפאן פרס קולומביה תורכיה

הן רק ארבע מתוך הארצות הרבות אליהן נשלחים מדי שבוע מינוי החוץ של "העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי. העתון הנקרא ביותר במדינה, המוסר לישראלי בניכר דו"ח נאמן ומלא על כל הנעשה בארץ, בכל שטחי החדשנות.

למדו שפות!

מהר וביסודיות בבית-הספר לשפות "קדימה" תל-אביב, בן-יהודה 74, טלפון 20314

(א) אולפניות לאנגלית ללימוד מרוכז (2 שעות ביום) למתחילים ולמתקדמים וחוג לשיחה (Conversation) למשתלמים על-ידי מורים מאנגליה.

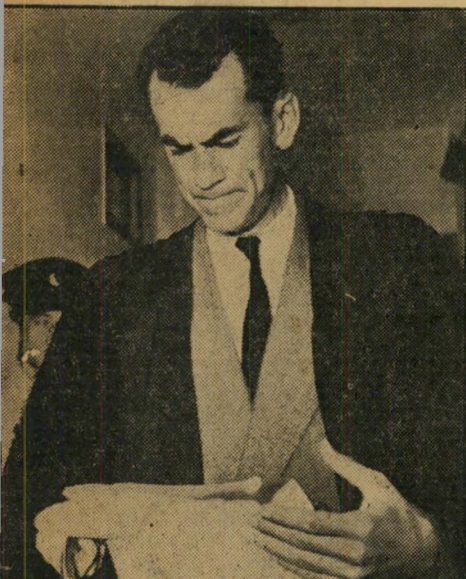
(ב) קורסים לעברית, אנגלית וצרפתית למבוגרים מכל דרגות הידיעות וקורס מיוחד לשיפור הכתיב העברי.

(ג) קבוצות לאנגלית לתלמידי בתי-ספר ג' ד' ה' ו' ז' ח' יסודיות, ה' ו' ז' ח' תיכוניות.

פרטים והרשמה: מ'9-12 לפנה"ש — 9-3 בערב (פרט ליום ו').

המשך וידויו האישי של הייתי

עד שעלה אקשטיין לזוכן העדים, לא היה מובן כלל מי ומה בדיוק דחף אותו לזרועותיו של שרות הבטחון. מסיפורו הארוך, שריחק במשך שבוע ימים כמעט את בית-המשפט, מתברר שסוכן הש.ב. והפרובוקאטור דניאל זרניצקי, הוא אשר ניסה להסית את אקשטיין נגד מדינת ישראל וממשלתה. כאיש מפא"י נאמן ו"שרוף", מיהר אקשטיין למשטרה, ובאמצעותה לש.ב., כדי למסור ידיעות על זרניצקי. במשך תקופה ארוכה המשיך אקשטיין לדווח על זרניצקי, שעבד בשירות הש.ב. ושדיווח מצידו על אקשטיין לאותה כתובת. כל אחד מהם קיבל הוראות מפורשות להעמיד לעיני רעהו פני איש-מחתרת, שלא

משימה קשה עומדת בפניו של הסניגור אלכסנדר טל, פרקליטו של זאב אקשטיין. טל מכחיש בתוקף את ההאשמות על הסכם חשאי עם הבניה והש.ב. בדבר חנייתו הי קרובה של אקשטיין, לאחר שירשע בדיון.

היתה קיימת, ולנסות להסית את ה' שני למעשים בלתי-חוקיים.

אקשטיין: ... חונכתי בתנועה שיותר מאוחר היתה שייכת כולה למפא"י. הייתי מפא"יניק טוב, שרוף. (אולם) הרבה זמן אחרי-כך, חל בי שינוי.

יש לי חבר ששמו סגל. הוא למד אתי בבית-הספר העממי. הוא היה קצת שחורץ. פגשתי אותו לפני שהתגייסתי לצבא. הבנתי שהוא בש.ב. ... רציני להתקבל לשם ובי קשתי ממנו שידר. הוא לקח אותי לשם. זה היה ענין רומנטי בשבילי.

זה שקיבל אותי לעבודה (בש.ב.) אמר לי שוו עבודה קשה ועשה לי את זה שחור. עזבתי את זה.

כמה שנים אחר כך פגשתי עלידי בתי בחור צעיר שביקש נדבות. הוא דיבר בי עברית ספרותית וזה היה מוזר בעיני. הת' חלתי לדבר איתו. הוא הסביר לי שאיחר את האוטובוס ואין לו כסף. נתתי לו. אחרי כמה ימים פגשתי אותו שוב. הוא סיפר לי שכל הענין עם הנדבות היה הת' ערבות עם חבר כדי לברר "אם יש לו דם לקבץ נדבות."

אותו בחור הציג לי את זרניצקי. זרניצקי הוא איש ציבור בלתי-רגילה. הוא אהב להקשיב יותר מאשר לדבר, ואפוף מסתורין. הלכתי איתו באותו ערב (כשהכרתי אותו) וביליתי איתו כל הזמן.

זרניצקי הרבה להתמרמר על מה שנעשה בארץ. הסברתי לו שהוא טועה. ניגשתי לביתו. הוא היה גר בשכונת שפירא על גג, שאליו היה צריך להגיע בסולם, כמו רובינזון קרוזו. על הדלת היה שלט: "סתם בן-אדם". היו בדירה סיפורי ילדים ומח-קרים פסיכולוגיים. דיברנו כל הלילה. הוא סיפר לי על כל מיני דברים שהולכים מ-תחת לפני האדמה. אמרתי לו שאני בקיא